

Scris de adrian.vasilescu pe 21 Mai 2020, 11:20

De data asta chiar e altfel!

In aceste zile in care peste efectele pandemiei se suprapun vestile rele despre recesiunile din Zona Euro, de care ne leaga in primul rand fluxurile de exporturi si de importuri, suntem cu ochii pe PIB. Inclusiv banca centrala - care desi nu are inscrisa intre obiectivele sale cresterea economica prin responsabilitatile ce-i revin in asigurarea stabilitatii preturilor si a stabilitatii financiare este implicata activ in dinamica PIB-ului. Daca, bunaoara, cea mai importanta dintre deciziile cu care BNR a deschis confruntarea cu impactul nociv al pandemiei asupra activitatii economice a fost reducerea dobanzii de politica monetara, primul dintre motive este mentinerea unui nivel optim al lichiditatii in banci, care mai departe sa functioneze ca amortizor in calea tendintelor recesioniste.

Cu recesiunea nu-i de joaca. Iar un trimestru (primul din acest an) in care tara noastra a reusit, intre putinele din Uniunea Europeana, sa urce cresterea economica peste zero nu trebuie sa insemne mai mult decat cucerirea unui cap de pod. Care sa fie consolidat in trimestrele urmatoare.

La inceputul anilor 1970, intr-un comentariu din New York Times, a fost lansat conceptul de recesiune tehnica. Pe atunci, era certa definitia acestui concept: un sir de trei trimestre, unul dupa altul, de crestere economica minus. Sub zero, deci. In cei aproape 50 de ani ce s-au scurs de atunci, timp in care lumea s-a ales si cu lectiile crizei izbucnite in 2008, definitia recesiunii tehnice nu a ramas tot atat de ferma, alternativa cu doua trimestre fiind acum des vehiculata. Indiferent insa pentru ce varianta optam, cu doua ori cu trei trimestre, linia cea mai groasa tot la sfarsitul anului o vom trage. Pentru ca, indiferent ce va fi in urmatoarele doua sau trei trimestre, va conta PIB-ul anual.

Si nu doar PIB-ul. La ce semnale va trebui sa mai fim atenti? Fara o ordine anume, ele sunt: bugetul statului, care acum, in vremea pandemiei, continua sa inregistreze un sold negativ substantial; deficitul contului curent, aflat in crestere semnificativa de cativa ani; raportul dezordonat dintre productie si consum. Toate constituind un sistem de presiune pe cresterea economica.

Toti acesti factori de presiune, care incomodeaza vizibil cresterea economica, ne atrag atentia

ca, la noi, este importanta si analiza rezultatelor trimestriale. Cauza principala fiind diferentele mari de conditii si de imprejurari de la un trimestru la altul. Tocmai din acest motiv, in calculul PIB-ului se trage de trei ori linie si se aduna. Rezultatele fiind diferite dupa fiecare adunare. Plecand tocmai de la aceste dese schimbari de decor, o serie de calcule, cele in care cifrele din trimestrul intai/2020, au fost raportate la trimestrul intai/2019, sunt ajustate sezonier. Ce a iesit? Un PIB de plus 2,7 la suta. Dintr-un alt calcul, acelasi tip de raport fiind in scris intr-o serie bruta, a rezultat un PIB de plus 2,4 la suta. Iar din cel de-al treilea calcul, in care sunt raportate cifrele din trimestrul intai/2020 la cele din trimestrul al patrulea/2019, rezultatul este de 0,3 la suta. La acest din urma rezultat, de 0,3 la suta, va trebui sa fim atenti cu deosebire, in conditiile in care INS ne atrage atentia ca toate calculele din primul trimestru, facute in conditiile specifice ale starii de urgenta, vor suporta mai multe reprize de revizuire.

Sunt mai multi istoricii care, analizand crizele din ultimii doua sute de ani, au subliniat ca, de-a lungul fiecareia dintre ele, cei care ii suportau ravagiile erau tentati sa spuna ca „de data asta e altfel“. Si iata ca aceasta tentatie o resimtim in cursul crizei actuale. De ce cred ca, de data asta, este chiar altfel? Analize facute in toata lumea iau in calcul, tot mai insistent, faptul ca pe fondul pandemiei ne-am confruntat cu o suprapunere de crize.

Ca sa nu merg insa prea departe, pe planeta, cred ca nu gresesc daca afirm ca la un astfel de risc ar trebui sa fim si noi atenti. Mai intai, pentru ca pe fundalul unei crize globale mai vechi, criza climatica, avand efecte locale specifice (si nu ma voi referi acum la poluare, o problema deschisa, ci la agricultura noastra ce inca mai tanjeste dupa irigatii, dupa strategii eficiente de dezvoltare si modernizare, dupa forta de munca specializata) se profileaza, acum, o posibila crestere a cererii de bunuri alimentare importate. Iar in cazul in care, potrivit multor previziuni, recesiunea se va agrava in toata Europa si noi nu vom mai putea sa consolidam capul de pod la care m-am referit mai sus - cresterea economica plus din primul trimestru -, va trebui sa fim pregatiti si pentru eventuale capotari de companii. Fapt ce ar putea determina dublarea efectelor unei contractii economice cu noi probleme sociale.

Nu este deloc exclus ca, dupa un prim trimestru cu crestere economica plus, sa urmeze inca trei cu rezultate asemanatoare. Si sa incheiem anul 2020 fara recesiune. Dar nici nu ar fi o atitudine inteleapta sa sfidam riscurile. Chiar daca am vedea in fata, pentru acest an, sansa ca dezinflatia si cresterea economica sa formeze un tandem. Pentru ca ar trebui sa ne amintim de anii premergatori crizei precedente, cand o crestere economica plus insotita de dezinflatie ne-au dat iluzia castigarii partidei. Ce ne-a tras pe noi inapoi atunci? Raspunsul nu e deloc complicat: deficitele!

ADRESA: <http://crct.ro/nw7H>